

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**НАУКОВА ТА
ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ
В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ
ОБЛАСТІ
У 2013 РОЦІ**

Статистичний збірник

ЧЕРНІВЦІ

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління статистики виробництва
Відділ статистики промисловості

За редакцією В.С. Дроня

Відповідальні за випуск: Н.І. Шарова, Я.Г. Ковтун

Статистичний збірник підготовлений фахівцями відділу статистики промисловості управління статистики виробництва та відділу статистики соціальних послуг управління статистики послуг Головного управління статистики у Чернівецькій області.

Збірник містить основні показники, що характеризують сучасний стан наукової, інноваційної діяльності у промисловості, підготовку наукових кадрів, використання передових технологій і раціоналізаторську роботу в області.

Видання пропонується широкому колу користувачів: економістам, статистикам, працівникам наукових, навчальних закладів та інших організацій і установ, журналістам, аспірантам, докторантам, студентам, які цікавляться станом розвитку науки та інновації в області.

Головне управління статистики у Чернівецькій області

- адреса: вул. Головна, м.Чернівці, 249-а, 58018, Україна
  - телефони: 55-09-42, 58-14-78
  - факс: 58-19-33, 58-19-00
- Електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
Веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики у Чернівецькій області

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-а, кімн. 203
- телефон: 4-12-16

Вих. 03-01-54/292

від 29.07.2014р.

© Головне управління статистики у Чернівецькій області, 2014

ЗМІСТ

Передмова	15
Умовні позначення	15
Частина I. Наукова діяльність	16
I. Наукові організації області	17
1.1 Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки	18
1.2 Розподіл організацій, підприємств та установ, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки	18
1.3 Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук	19
1.4 Розподіл організацій за галузями наук	19
1.5 Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи, по містах та районах	20
1.6 Організації які виконують наукові та науково-технічні роботи за секторами діяльності	20
1.7 Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності	20
II. Підготовка кадрів	21
2.1 Основні показники діяльності аспірантури	22
2.2 Кількість аспірантів на кінець року	22
2.3 Кількість аспірантів за галузями наук	23
2.4 Прийнято до аспірантури за галузями наук	23
2.5 Випуск аспірантів за галузями наук	24
2.6 Основні показники діяльності докторантури	24
2.7 Кількість докторантів на кінець року	24
2.8 Кількість докторантів за галузями наук	25
2.9 Прийнято до докторантури за галузями наук	25
2.10 Випуск докторантів за галузями наук	26
2.11 Розподіл аспірантів за джерелами фінансування їх навчання	26
2.12 Розподіл докторантів за джерелами фінансування їх навчання ...	26
2.13 Кількість жінок серед аспірантів: 2010–2011	27
2.14 Кількість жінок серед аспірантів: 2012–2013	27
2.15 Кількість жінок серед докторантів: 2010–2011	27
2.16 Кількість жінок серед докторантів: 2012–2013	27
III. Наукові кадри	28
3.1 Чисельність працівників наукових організацій	29
3.2 Розподіл чисельності працівників основної діяльності за категоріями персоналу	29
3.3 Динаміка чисельності виконавців наукових та науково- технічних робіт з науковими ступенями	30
3.4 Динаміка чисельності спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за сумісництвом	30

3.5	Чисельність працівників наукових організацій за рівнем освіти .	30
3.6	Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу по містах та районах	31
3.7	Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу та галузями наук	32
3.8	Чисельність працівників наукових організацій за категоріями персоналу та секторами науки	34
3.9	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки: 2010–2011	34
3.10	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки: 2012–2013	35
3.11	Розподіл дослідників за статтю та науковими ступеннями	35
3.12	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу по містах та районах: 2010–2011	36
3.13	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу по містах та районах: 2012–2013	36
3.14	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу та за секторами науки: 2010–2011	37
3.15	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу та за секторами науки: 2012–2013	37
3.16	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу та галузями наук: 2010–2011	38
3.17	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, за науковими ступеннями, категоріями персоналу та галузями наук: 2012–2013	39
3.18	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, по містах та районах: 2010–2011	40
3.19	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, по містах та районах: 2012–2013	40
3.20	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук: 2010–2011	40
3.21	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук: 2012–2013	41
3.22	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності: 2010–2011	41
3.23	Чисельність спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності: 2012–2013	41
3.24	Чисельність, дослідників за статтю, науковими ступеннями, по містах та районах	42

3.25	Чисельність, дослідників за статтю, науковими ступенями та за галузями наук	44
3.26	Чисельність, дослідників за статтю, науковими ступенями та секторами науки	46
3.27	Розподіл, дослідників-чоловіків за науковими ступенями	47
3.28	Розподіл, дослідників-жінок за науковими ступенями	47
3.29	Розподіл дослідників за віком по містах та районах: 2010	48
3.30	Розподіл дослідників за віком по містах та районах: 2011	48
3.31	Розподіл дослідників за віком по містах та районах: 2012	48
3.32	Розподіл дослідників за віком по містах та районах: 2013	48
3.33	Розподіл дослідників за віком та галузями наук: 2010	50
3.34	Розподіл дослідників за віком та галузями наук: 2011	50
3.35	Розподіл дослідників за віком та галузями наук: 2012	52
3.36	Розподіл дослідників за віком та галузями наук: 2013	52
3.37	Розподіл дослідників-спеціалістів вищої кваліфікації за віком: 2010	54
3.38	Розподіл дослідників-спеціалістів вищої кваліфікації за віком: 2011	54
3.39	Розподіл дослідників-спеціалістів вищої кваліфікації за віком: 2012	54
3.40	Розподіл дослідників-спеціалістів вищої кваліфікації за віком: 2013	54
3.41	Чисельність працівників-сумісників, які виконують наукові та науково-технічні роботи, по містах та районах	56
3.42	Чисельність працівників-сумісників, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки	56
3.43	Чисельність працівників-сумісників, які виконують наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук	57
	IV. Спеціалісти вищої кваліфікації	59
4.1	Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями	60
4.2	Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за вченими званнями	60
4.3	Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці області, за віком ..	60
4.4	Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці області, за віком	61
4.5	Динаміка чисельності докторів наук, зайнятих в економіці області	61
4.6	Динаміка чисельності кандидатів наук, зайнятих в економіці області	61
4.7	Розподіл докторів наук за віком та вченим званням	62
4.8	Розподіл кандидатів наук за віком та вченим званням	63
4.9	Чисельність спеціалістів вищої кваліфікації, обраних членами академій наук	64

4.10	Чисельність спеціалістів вищої кваліфікації, які зайняті в економіці області, за галузями наук	64
4.11	Розподіл спеціалістів вищої кваліфікації за посадами	65
4.12	Показники результатів діяльності спеціалістів вищої кваліфікації	67
4.13	Чисельність спеціалістів вищої кваліфікації, що вибули	68
4.14	Чисельність докторів наук, що вибули, за віком у 2013 році	68
4.15	Чисельність кандидатів наук, що вибули, за віком у 2013 році ...	69
4.16	Чисельність спеціалістів вищої кваліфікації, які виїхали за кордон, за країнами	69
4.17	Динаміка чисельності висококваліфікованих спеціалістів, які виїхали за кордон	69
	V. Фінансові показники	70
5.1	Джерела фінансування наукових та науково-технічних робіт	71
5.2	Розподіл фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування	71
5.3	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за секторами науки	72
5.4	Розподіл обсягу фінансування наукових та науково-технічних робіт за секторами науки	72
5.5	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами та секторами науки	73
5.6	Фінансування наукових та науково-технічних робіт по містах та районах	73
5.7	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування по містах та районах	74
5.8	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за галузями наук	75
5.9	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук: 2010	75
5.10	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук: 2011	76
5.11	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук: 2012	76
5.12	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та галузями наук: 2013	77
5.13	Частка фінансування наукових та науково-технічних робіт за рахунок держбюджету	77
5.14	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та видами економічної діяльності: 2010	78
5.15	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та видами економічної діяльності: 2011	79
5.16	Фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування та видами економічної діяльності: 2012–2013 .	80

5.17	Загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних науковими організаціями	81
5.18	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт	81
5.19	Розподіл обсягу наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт	81
5.20	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт і секторами науки	82
5.21	Розподіл обсягу наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за секторами науки	83
5.22	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, по містах та районах ...	83
5.23	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт, по містах та районах	84
5.24	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за галузями наук	85
5.25	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт та галузями наук	85
5.26	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами економічної діяльності	87
5.27	Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт за видами та секторами науки	89
5.28	Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт за видами та по містах і районах	90
5.29	Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт за видами та галузями наук	91
5.30	Розподіл внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт виконаних власними силами організацій за видами витрат	93
5.31	Внутрішні поточні витрати на наукові та науково-технічні роботи, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт	93
5.32	Структура поточних витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт	94
5.33	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, по містах та районах	94
5.34	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт по містах та районах	95

5.35	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт і секторами науки	96
5.36	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за галузями наук	97
5.37	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт та галузями наук	97
5.38	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, виконані власними силами наукових організацій, за видами економічної діяльності	99
5.39	Внутрішні поточні витрати на наукові дослідження і розробки зі створення або удосконалення нових видів виробів, технологій та матеріалів, виконані власними силами наукових організацій	101
	VI. Результативність	102
6.1	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт	103
6.2	Динаміка кількості виконаних наукових та науково-технічних робіт	103
6.3	Динаміка кількості впроваджених наукових та науково-технічних робіт	104
6.4	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт по містах та районах	104
6.5	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за галузями наук: 2010	106
6.6.	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за галузями наук: 2011	107
6.7.	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за галузями наук: 2012	108
6.8	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за галузями наук: 2013	109
6.9	Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт за секторами науки	110
6.10	Кількість друкованих робіт по містах та районах	111
6.11	Кількість друкованих робіт за галузями наук	112
6.12	Кількість друкованих робіт за секторами науки	113
6.13	Виконання наукових досліджень і розробок з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки	114
6.14	Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у Державному департаменті інтелектуальної власності України по містах та районах	114
6.15	Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у Державному департаменті інтелектуальної власності України за галузями наук	115

6.16	Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у Державному департаменті інтелектуальної власності України за секторами науки	116
	VII. Міжнародна діяльність наукових організацій	117
7.1	Міжнародне співробітництво наукових організацій по містах та районах	118
7.2	Міжнародне співробітництво наукових організацій	119
7.3	Міжнародне співробітництво наукових організацій за галузями наук: 2010	120
7.4	Міжнародне співробітництво наукових організацій за галузями наук: 2011	121
7.5	Міжнародне співробітництво наукових організацій за галузями наук: 2012	122
7.6	Міжнародне співробітництво наукових організацій за галузями наук: 2013	123
7.7	Міжнародне співробітництво наукових організацій за секторами науки	124
7.8	Розподіл виїздів наукових працівників за межі України за терміном перебування по містах та районах	125
7.9	Розподіл виїздів наукових працівників за межі України за терміном перебування та за секторами науки	125
7.10	Розподіл виїздів наукових працівників за межі України за терміном перебування та за галузями наук	126
	VIII. Міжобласне зіставлення науково-технічної діяльності	127
8.1	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт за регіонами України	127
8.2	Чисельність спеціалістів з науковими ступенями, що виконують наукові дослідження й розробки	128
8.3	Внутрішні поточні витрати на наукові та науково-технічні роботи, виконані власними силами наукових організацій, за видами робіт та регіонами України	129
8.4	Структура фінансування внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування: 2010–2011	130
8.5	Структура фінансування внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування: 2012–2013	131
	Частина II. Інноваційна діяльність	132
	IX. Інноваційна діяльність промислових підприємств	133
9.1	Інноваційна активність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій: 2010–2012	135
9.2	Інноваційна активність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій: 2012–2013	135

9.3	Основні показники інноваційної діяльності промислових підприємств по містах та районах: 2010–2011	136
9.4	Основні показники інноваційної діяльності промислових підприємств по містах та районах: 2012–2013	136
9.5	Динаміка питомої ваги інноваційно активних підприємств	137
9.6	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій	137
9.7	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій по містах та районах: 2010–2011	138
9.8	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій по містах та районах: 2012–2013	139
9.9	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій та видами економічної діяльності: 2010–2011	140
9.10	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій та видами економічної діяльності: 2012	142
9.11	Групування промислових підприємств за напрямками проведених інновацій та видами економічної діяльності: 2013	144
9.12	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності	145
9.13	Структура розподілу загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності	145
9.14	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності по містах та районах: 2010–2011	146
9.15	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності по містах та районах: 2012–2013	147
9.16	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності та видами економічної діяльності: 2010–2011	148
9.17	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності та видами економічної діяльності: 2012	149
9.18	Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності та видами економічної діяльності: 2013	150
9.19	Групування промислових підприємств за джерелами фінансування інновацій	151
9.20	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами	152
9.21	Структура розподілу загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами	152
9.22	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами по містах та районах: 2010	153
9.23	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами по містах та районах: 2011	153
9.24	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами по містах та районах: 2012	153
9.25	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами по містах та районах: 2013	154

9.26	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами та видами економічної діяльності: 2010	154
9.27	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами та видами економічної діяльності: 2011	155
9.28	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами та видами економічної діяльності: 2012	156
9.29	Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами та видами економічної діяльності: 2013	157
9.30	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації: 2010–2011	157
9.31	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації: 2012–2013	158
9.32	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації	158
9.33	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, по містах та районах: 2010–2011	159
9.34	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, по містах та районах: 2012–2013	159
9.35	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, за видами економічної діяльності: 2010–2011	160
9.36	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, за видами економічної діяльності: 2012	161
9.37	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, за видами економічної діяльності: 2013	162
9.38	Впровадження інновацій на промислових підприємствах	163
9.39	Динаміка впровадження інновацій на промислових підприємствах	163
9.40	Впровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах по містах та районах	164
9.41	Впровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2010–2011	164
9.42	Впровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2012–2013	164
9.43	Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах по містах та районах: 2010–2011 ...	165
9.44	Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах по містах та районах: 2012–2013 ...	165
9.45	Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2010–2011	165
9.46	Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2012	166

9.47	Освоєння виробництва інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2013	166
9.48	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах по містах та районах: 2010–2011	167
9.49	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах по містах та районах: 2012–2013	167
9.50	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2010	168
9.51	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2011	168
9.52	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2012	169
9.53	Впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах за видами економічної діяльності: 2013	169
9.54	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, по містах та районах: 2010–2011	170
9.55	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, по містах та районах: 2012–2013	170
9.56	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, за видами економічної діяльності: 2010–2011	171
9.57	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, за видами економічної діяльності: 2012	172
9.58	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, за видами економічної діяльності: 2013	173
9.59	Обсяг реалізованої інноваційної продукції по містах та районах: 2010	174
9.60	Обсяг реалізованої інноваційної продукції по містах та районах: 2011	174
9.61	Обсяг реалізованої інноваційної продукції по містах та районах: 2012	175
9.62	Обсяг реалізованої інноваційної продукції по містах та районах: 2013	175
9.63	Питома вага обсягу реалізованої інноваційної продукції	176
9.64	Структура обсягу реалізованої інноваційної продукції	176
9.65	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності: 2010	177
9.66	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності: 2011	178
9.67	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності: 2012	179
9.68	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності: 2013	180

9.69	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України по містах та районах: 2010–2011	181
9.70	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України по містах та районах: 2012–2013	181
9.71	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України, за видами економічної діяльності: 2010–2011	182
9.72	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України, за видами економічної діяльності: 2012	182
9.73	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України, за видами економічної діяльності: 2013	183
9.74	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України по містах та районах: 2010	183
9.75	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України по містах та районах: 2011	184
9.76	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України по містах та районах: 2012	184
9.77	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України по містах та районах: 2013	184
9.78	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами економічної діяльності: 2010	185
9.79	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами економічної діяльності: 2011	185
9.80	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами економічної діяльності: 2012	186
9.81	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами економічної діяльності: 2013	186
9.82	Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію та їх питома вага до загальної кількості обстежених промислових підприємств	187
9.83	Частка обсягу інноваційної продукції, реалізованої за межі України, в загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції	187
9.84	Кількість підприємств, що придбали та передали нові технології (технічні досягнення) в Україні та за її межами за формами придбання та передачі: 2010–2011	188
9.85	Кількість підприємств, що придбали та передали нові технології (технічні досягнення) в Україні та за її межами за формами придбання та передачі: 2012–2013	188
9.86	Кількість придбаних та переданих нових технологій (технічних досягнень) в Україні та за її межами за формами придбання та передачі: 2010–2011	189

9.87	Кількість придбаних та переданих нових технологій (технічних досягнень) в Україні та за її межами за формами придбання та передачі: 2012–2013	189
	Частина III. Використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності	190
	X. Використання передових технологій, раціоналізаторська діяльність	191
10.1	Кількість організацій, які використовували передові технології за терміном впровадження та за формами господарювання: 2013	192
10.2	Кількість організацій, які використовували передові технології за терміном впровадження та по містах і районах: 2013	192
10.3	Кількість організацій, які використовували передові технології за терміном впровадження та за видами діяльності: 2013	193
10.4	Кількість організацій, які використовували передові технології за терміном впровадження та за видами технологій: 2013	194
10.5	Кількість використаних передових технологій за терміном впровадження та за формами господарювання: 2013	195
10.6	Кількість використаних передових технологій за терміном впровадження та по містах і районах: 2013	195
10.7	Кількість використаних передових технологій за терміном впровадження та за видами економічної діяльності: 2013	196
10.8	Розподіл використаних передових технологій за видами технологій: 2013	196
10.9	Кількість використаних передових технологій за терміном впровадження та за видами технологій: 2013	197
	XI. Міжобласне зіставлення інноваційної діяльності	198
11.1	Кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, за регіонами України	198
11.2	Обсяг фінансування інновацій за регіонами України: 2012	199
11.3	Обсяг фінансування інновацій за регіонами України: 2013	200
11.4	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за регіонами України: 2012	201
11.5	Обсяг реалізованої інноваційної продукції за регіонами України: 2013	202
	Частина IV. Методологічні пояснення	203
	До частини I. Наукова діяльність	203
	До частини II. Інноваційна діяльність	206
	До частини III. Використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності	207

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Наукова та інноваційна діяльність в Чернівецькій області у 2013 році” містить основні статистичні дані, що характеризують науковий потенціал, результати роботи наукових організацій, інноваційної діяльності, а також використання передових технологій на підприємствах та організаціях області.

У збірнику наведені статистичні дані про структуру наукових організацій, чисельність та характеристику наукового потенціалу, обсяги фінансування наукових досліджень та розробок, інноваційну активність промислових підприємств, витрати на інноваційну діяльність та джерела фінансування, реалізацію інноваційної продукції, кількість підприємств, які використовували передові технології, кількість використаних передових технологій та раціоналізаторських пропозицій.

До збірника включено розділ “Методологічні пояснення” для роз’яснення окремих методологічних положень, що використовувались при складанні і розробці статистичної звітності.

При підготовці збірника використано дані державних статистичних спостережень за формами № 3-наука “Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт” (до 2005 року включно – форми № 1-наука “Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт” і № 3-наука “Показники наукової та науково-технічної діяльності”), ДН “Картка обліку доктора наук”, КН “Картка обліку кандидата наук”, 1-нк “Звіт про роботу аспірантури та докторантури”, № 1-інновація (річна) “Обстеження технологічних інновацій промислового підприємства” та № 1-технологія (річна) “Звіт про створення та використання передових технологій та об’єктів права інтелектуальної власності”.

У збірнику інформація наведена як у цілому по Чернівецькій області, так і в розрізі районів, галузей наук, типів організацій, секторів науки, видів економічної діяльності тощо. Збірник доповнено графіками та діаграмами, що дають наочне уявлення про подану інформацію.

При підготовці збірника були використані аналітичні матеріали відділу статистики промисловості управління статистики виробництва та відділу статистики соціальних послуг управління статистики послуг Головного управління статистики в Чернівецькій області.

Усі вартісні показники наводяться у фактичних цінах.

Умовні позначення у збірнику:

Тире (–)	–	явищ не було
Крапки (...)	–	відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	–	явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ (×)	–	заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу

I. Наукові організації області

У 2013р., як і у 2012, в області наукові та науково-технічні роботи виконували 23 організації. У галузевому секторі науки кількість організацій у 2013р. порівняно з 2012р. збільшилася на 7,2%. Кількість організацій у академічному секторі зменшилася на 33,3%. У секторах вищої освіти та заводській науці кількість організацій, що займалися науковою діяльністю, залишилась на рівні 2012р.

До державного сектору економіки відносилися 47,8% наукових організацій, до підприємницького сектору – 30,4%, вищої освіти – 21,8%.

За галузями наук змін по кількості наукових організацій у 2013р. порівняно з 2012р. не відбулося. У галузі природничих наук дослідження та розробки виконували 39,1% наукових організацій, технічних – 30,4%, суспільних – 21,8%, організацій, що мають багатогалузевий профіль – 8,7%.

Професійною, науковою та технічною діяльністю у 2013р. займалися 20 організацій, з яких 19 – виконували дослідження і розробки в галузі природничих та технічних наук.

В м.Чернівцях розташовано більше 78% наукових організацій, решта – у Вижницькому, Новоселицькому, Путильському, Сторожинецькому та Хотинському районах.

II. Підготовка кадрів

Аспірантура і докторантура є формами підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

У 2013р. підготовку аспірантів та докторантів області здійснювали чотири вищих навчальних заклади та два науково-дослідних інститути.

На кінець 2013р. в аспірантурі навчалось 304 аспірантів, що на 0,3% менше, ніж на кінець 2012р. У докторантурі навчалось 22 докторанти, що на 31,3% менше, ніж на кінець 2012р.

Найбільше аспірантів і докторантів навчалось за галуззю філологічних наук (21,4% та 18,2%), медичних наук (18,1% та 9,1%) та фізико-математичних наук (16,1% та 18,2%). Найбільшою популярністю користувалась спеціальність "Германські мови", де навчалось 44 аспіранта, що становить 14,5% від загальної їх кількості.

Як і в попередні роки, переважна більшість аспірантів та докторантів області (313 осіб) навчалась за рахунок державного бюджету, тільки 13 аспірантів навчались на комерційній основі.

У 2013р. до аспірантури області було прийнято 74 осіб, випущено потенційних кандидатів наук 63. Кожен третій аспірант поєднав випуск із захистом дисертації.

У 2013р. до докторантури було прийнято 5 осіб. Докторантуру закінчило 15 осіб.

Переважна більшість аспірантів (78,6%) мала вік до 30 років (41% до 25 років, 59% – 25-29 років). Докторанти віком 28-39 років становили 54,5%, 40 і більше років – 45,5%. Жінки склали 62,9% від загальної кількості аспірантів та докторантів.

В аспірантурі вищих навчальних закладів області в 2013р. навчався 1 іноземець, у 2012р. – 2.

III. Наукові кадри

У 2013р. в наукових організаціях було зайнято 628 спеціалістів, що належать до наукового потенціалу області. Їх чисельність порівняно з 2012р. зменшилась на 8,7%.

Чисельність дослідників у 2013р. становила 363 особи, тоді як у 2012р. наукові дослідження і розробки виконували 386 дослідників. Порівняно з 2012р. чисельність дослідників зменшилась на 6% або на 23 особи.

У виконанні наукових та науково-технічних робіт у 2013р. брали участь 328 жінок (52,2% від загальної чисельності працівників основної діяльності), з яких 171 особа становили жінки-дослідники. Чисельність жінок-дослідників у 2013р. порівняно з 2012р. зменшилась на 11,9%. Питома вага їх у 2013р. становила 47,1% від загальної чисельності дослідників (у 2012р. – 50,3%).

У 2013р. 30,6% дослідників, що займалися науковою діяльністю, мали науковий ступінь доктора або кандидата наук (у 2012р. – 29%). У виконанні наукових та науково-технічних робіт брали участь 18 докторів та 93 кандидата наук.

Необхідно також зауважити, що поступово зменшується питома вага докторів та кандидатів наук, які займаються науковою діяльністю у загальній кількості фахівців вищої кваліфікації, зайнятих в економіці області. У 2013р. цей показник становив 6,6% тоді, як у 2012р. він складав 6,9%, у 2011р. – 11%.

Продовжують відбуватися зміни у віковій структурі науковців: порівняно з 2012р. чисельність дослідників віком 60 років і більше збільшилася на 39,3%, а чисельність фахівців цього віку з науковими ступенями – на 22,6%. Чисельності молодих дослідників у віці до 30 років зменшилася на 23,5%, проте чисельність молодих спеціалістів із науковими ступенями збільшилася – у 2 рази. Спостерігалось також зменшення чисельності дослідників віком від 30 до 40 років на 17,2% та від 50 до 60 років – на 13%. Чисельність дослідників віком від 40 до 50 років збільшилася на 8,5%.

В наукових організаціях області у 2013р. на посаді техніка працювало 88 осіб, їх чисельність порівняно з 2012р. скоротилась на 19,3%.

IV. Спеціалісти вищої кваліфікації

У різних сферах економіки області станом на 31 грудня 2013р. працювало 1693 спеціалісти вищої кваліфікації. Їх чисельність порівняно з 31 груднем 2012р. збільшилась на 4,4%. Чисельність спеціалістів, що мали науковий ступінь доктора наук на кінець 2013 року становила 244 особи, кандидата наук – 1449 осіб. Їх чисельність порівняно з 31 груднем 2012р. збільшилась відповідно на 4,7% та на 4,3%.

Чисельність жінок-фахівців вищої кваліфікації на кінець 2013р. становила 54 доктора та 764 кандидата наук. Їх чисельність порівняно з 31 груднем 2012р. збільшилась на 7,6%, у тому числі жінок-докторів наук – на 14,9%, кандидатів – на 7,2%.

Чисельність чоловіків-фахівців вищої кваліфікації становила 190 докторів та 685 кандидатів наук. Їх чисельність порівняно з 31 груднем 2012р. збільшилась на 1,5%. При цьому, число чоловіків-докторів наук, зросло на 2,2%, кандидатів – на 1,3%. Внаслідок таких змін у чисельності спеціалістів з науковими ступенями сталися зміни у їх співвідношенні за статтю: чоловіки становили 51,7%, жінки – 48,3% проти 53,1% і 46,9% відповідно станом на 31 грудня 2012р.

Упродовж 2013р. до лав докторів наук приєдналося 18 осіб з числа кандидатів наук, з них 8 – жінок. Більше 44% кандидатів наук, які захистилися та отримали ступінь доктора наук, були віком від 35 до 44 років включно, 33,3% – віком від 45 до 54 років, 11,1% – віком від 55 до 64 років, 5,5% віком від 30 до 34 років та більше 70 років.

На кінець 2013р. науковий ступінь кандидата наук отримали 95 спеціалістів.

Станом на 31 грудня 2013р. учене звання професора, доцента та старшого наукового співробітника мали 59,4% фахівців вищої кваліфікації, у т.ч. 97,9% докторів наук та 52,9% кандидатів наук. Вчене звання академіка та члена-кореспондента мали 46 докторів та 8 кандидатів наук. Їх чисельність порівняно із відповідним періодом 2012р. зменшилося на 2,1% та на 11,1% відповідно.

Упродовж 2013р. із числа зайнятих в економіці області з різних причин вибуло 14 докторів і 89 кандидатів наук, у тому числі вийшли на пенсію за віком 3 доктора та 17 кандидатів наук, померли – 6 докторів та 8 кандидатів наук, виїхали за кордон – 1 доктор і 4 кандидата наук.

V. Фінансові показники

У 2013р. загальний обсяг витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт наукових організацій становив 38,7 млн.грн., з яких 37,8 млн.грн. становили внутрішні витрати. Із загального обсягу внутрішніх витрат 37,6 млн.грн. (99,5%) становили внутрішні поточні витрати та 0,2 млн.грн. (0,5%) – капітальні витрати. Майже 53% від внутрішніх поточних витрат, становлять витрати на оплату праці (19,9 млн.грн.). Середньомісячна заробітна плата виконавців досліджень і розробок зросла з 1884,2 грн. у 2012р. до 1919,7 грн. у 2013р.

У 2013р. 30,3% від загального обсягу внутрішніх витрат було спрямовано на виконання фундаментальних досліджень, які на 92% були профінансовані за рахунок коштів державного бюджету. Частка витрат на виконання прикладних досліджень становила 55,3%, асигнування яких відбулося в основному за рахунок коштів іноземних замовників (40,6%) та державного бюджету (39,8%). На виконання науково-технічних розробок було спрямовано 12,5% від загального обсягу фінансування, які головним чином також були профінансовані з коштів державного бюджету (37,1%) та іноземних замовників (33,3%).

Обсяг фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у 2013р. за рахунок державного бюджету становив 21,3 млн.грн., його частка в загальному обсязі фінансування зменшилася порівняно з 2012р. на 4,6 в.п. і становила 56,3%; обсяг коштів підприємницького сектору – 4,2 млн.грн. (на 1,3 в.п. і 11,1%). Обсяг власних коштів наукових організацій становив 2,2 млн.грн., коштів іноземних джерел – 10,1 млн.грн. (їх частка в загальному обсязі фінансування збільшилася порівняно з 2012р. на 1,4 в.п. та на 4,5 в.п.).

Загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаний науковими організаціями області у 2013р., становив 37,5 млн.грн., з них обсяг фундаментальних досліджень – 11,4 млн.грн. (30,5% від загального обсягу наукових та науково-технічних робіт), прикладних – 19,2 млн.грн. (51,1%), науково-технічних розробок – 6,2 млн.грн. (16,6%), науково-технічних послуг – 0,7 млн.грн. (1,8%).

VI. Результативність

У 2013р. порівняно з 2012р. кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт зменшилася на 4,6%. Науковими організаціями було виконано 291 робота, з яких 59 мали інноваційну спрямованість (у 2012р. – 305 та 69 відповідно). Із загальної кількості робіт 6,9% було спрямовано на створення нових видів виробів, з яких 55% – нові види техніки; 3,8% – на створення нових технологій, 81,8% з яких – ресурсозберігаючі; 5,5% – на створення нових видів матеріалів; 4,8% – нових сортів рослин, порід тварин, а також 56,7% – зі створення нових методів, теорій.

За пріоритетним напрямком науки і техніки науковцями області було виконано 46 наукових та науково-технічних робіт на суму 6,2 млн.грн., з них створено 5 нових ресурсозберігаючих технологій; 14 – нових сорти рослин та порід тварин; 19 – нових методів, теорій. Науковими організаціями області були виконані дослідження і розробки за такими пріоритетними напрямками роботи, як фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави на суму 2,3 млн.грн., раціональне природокористування – на 2,6 млн.грн., інформаційні та комунікаційні технології – на 0,8 млн.грн., науки про життя, нові технології, профілактики та лікування найпоширеніших захворювань – на 0,5 млн.грн.

Впродовж 2012р. у виробництво було впроваджено або мали інші форми широкого застосування 88 робіт, що становить 30,2% (у 2012р. – 40%) від загальної кількості виконаних науковими організаціями робіт. Кількість впроваджених робіт у 2013р. порівняно з 2012р. зменшилася на 27,9%.

У 2013р. загальна кількість друкованих праць порівняно з 2012р. збільшилась на 3,3% і становила більше 8 тис. публікацій. Із загальної кількості друкованих робіт було опубліковано 3354 статті в наукових фахових журналах, з яких 560 увійшли до міжнародних баз даних (у 2012р. – 3616 та 352 одиниць відповідно), видано 381 підручник і навчальний посібник (у 2012р. – 373 одиниць), надруковано 146 окремих монографій, з них 12 – видані за кордоном (у 2012р. – 115 та 9).

VII. Міжнародна діяльність наукових організацій

Міжнародна науково-технічна співпраця є невід'ємною частиною діяльності наукових установ області. До наукових міжнародних економічних відносин належать: наукові, технічні й технологічні зв'язки; сприяння у виконанні окремих робіт, безпечне застосування досягнень науково-технічної революції, прямі коопераційні зв'язки, спільне виробництво, інвестиції у виробництво, об'єднання фінансових ресурсів для здійснення масштабних проектів.

У 2013р. загальна кількість наукових працівників, які виїжджали за межі України з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, викладацької роботи або для проведення наукових досліджень порівняно з 2012р. збільшилась на 36,7%, з них у 2,4 рази збільшилась кількість виїздів працівників для проведення наукових досліджень. Водночас, зменшилась кількість виїздів з метою стажування, навчання та підвищення кваліфікації, на 12,6%, для викладацької роботи – на 11,1%.

Виїзди за кордон здійснювалися в основному науковими працівниками сектору вищої освіти. Ними було здійснено 238 виїздів за кордон, що становило 98,3% від загальної кількості виїздів наукових працівників за кордон по області.

З метою участі в міжнародних семінарах, конференціях тощо було здійснено 193 виїзда за кордон і було проведено 34 таких заходів науковими організаціями й установами в області. Кількість виїздів за кордон з метою участі в міжнародних семінарах та конференціях порівняно з 2012р. скоротилась на 26,3%, проте на 54,5% збільшилась кількість таких заходів, проведених науковими організаціями й установами в області.

Кількість грантів, отриманих у 2013р. на наукові дослідження від міжнародних фондів, становила 47, що на 88% більше, ніж у 2012р. Було отримано 32 індивідуальних та 15 колективних грантів (у 2012р. – 13 та 12 грантів відповідно). Скористалися грантами у 2013р. 141 науковець, що у 3 рази більше порівняно з 2012р.

ІХ. Інноваційна діяльність промислових підприємств

У 2013р. інноваційною діяльністю в області займалось 30 підприємств, що становить 16,5% від загальної кількості обстежених промислових підприємств (у 2011р. – 39 або 18,6%, у 2012р. – 37 або 18,4%).

Найбільша частка інноваційно активних підприємств спостерігалася у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажу машин і устаткування (40,0% від кількості обстежених підприємств), текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (по 33,3%), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (28,6%), машинобудуванні (27,3%).

У м.Чернівцях інноваційною діяльністю займалися 18 підприємств або 24,7% від кількості обстежених промислових підприємств міста.

Найбільша частка інноваційно активних підприємств серед районів області належала Сторожинецькому (31,6% від обстежених промислових підприємств району), Герцаївському, Путильському, Хотинському (по 20%) районах.

Впроваджували інновації у 2013р. 15 промислових підприємств області, що становить половину від інноваційно активних та 8,2% від обстежених промислових підприємств, що відповідно на 1,4 в.п. та на 1,3 в.п. менше, ніж у 2012р.

У 2013р. інноваційні процеси впроваджували 7 промислових підприємств, якими було впроваджено 8 нових або вдосконалених методів обробки та виробництва продукції (технологічних процесів), з них 5 – маловідходних і ресурсозберігаючих процесів; 10 підприємств впровадили 23 найменувань інноваційних видів продукції, з яких 6 – нових видів машин, устаткування, приладів, апаратів тощо. Організаційні інновації впроваджували 4 промислових підприємств, маркетингові – 5. У 2013р. порівняно з 2012р. кількість впроваджених технологічних процесів зменшилась на 33,3%, кількість придбаних нових технологій – на 81,8%.

Найбільше нової продукції було освоєно підприємствами машинобудування (6 найменувань), з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (5), меблів (4).

Загальний обсяг інноваційних витрат у 2013р. склав 51,3 млн.грн. (у 2012р. – 51,7 млн.грн.), з цієї суми 72,2% становили витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, 25,8% – на придбання інших зовнішніх знань та інші затрати, 2% – на внутрішні науково-дослідні розробки та придбання науково-дослідних розробок в інших організаціях.

У 2013р. на нововведення витрачали кошти 26 інноваційно активних підприємств (86,7% від загальної кількості інноваційно активних підприємств), що на 23,5% менше порівняно з 2012р. Всі інноваційно активні підприємства здійснювали нововведення за рахунок власних коштів. Одночасно, крім власних

коштів, 2 підприємства (7,7% від загальної кількості підприємств) скористалися кредитами.

У загальному обсязі фінансування частка власних коштів підприємств становила 75,1% (43,8 млн.грн.) (у 2011р. – 78,5%, у 2012р. – 84,8%). Питома вага кредитів, які промислові підприємства отримали у 2013р. для здійснення інновацій, збільшилась на 12 в.п. і становила 24,9% від загального обсягу фінансування.

У 2013р. інноваційну продукцію реалізовували 15 промислових підприємств, що порівняно з 2012р. менше на 11,8%. На відміну від попередніх років у 2013р. підприємства області не реалізовували продукцію, що є новою для ринку.

Промислові підприємства області реалізували інноваційну продукцію на 99,9 млн.грн. (у 2012р. – 132,2 млн.грн.). Питома вага обсягу реалізованої інноваційної продукції становила 2,6% від загальнообласного обсягу реалізованої промислової продукції (у 2012р. – 3,5%).

За межі України інноваційну продукцію реалізовували 4 промислових підприємства, що порівняно з 2012р. менше на 42,9%. Ними за межі України було реалізовано інноваційної продукції на 28 млн.грн. (у 2012р. – 34,5 млн.грн.), що становить 28,1% (у 2012р. – 26,1%) від обсягу реалізованої інноваційної продукції.

Найбільше було реалізовано інноваційної продукції підприємствами з виробництва харчових продуктів (65,1% від загальнообласного обсягу реалізованої інноваційної продукції), машинобудування (15,3%), з виробництва гумових і пластмасових виробів (13%).

Незначна частка обсягу реалізованої інноваційної продукції належить підприємствам з виробництва меблів, поліграфічній діяльності, тиражуванні записаної інформації, текстильного виробництва, з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини, та корка, крім меблів, з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (4–0,3%).

Х. ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Подолання економічних проблем у виробництві потребує інтенсивного шляху розвитку, який передбачає якісну модернізацію, тобто застосування передових технологій, кращу організацію виробництва і праці. Тому перед виробничим сектором сьогодні постає нагальна потреба впровадження та використання у виробництві найбільш сучасних та передових виробничих технологій.

У 2013р. використанням передових технологій займалися 19 організації, з них майже 90% – це промислові підприємства, з яких 82,4% зосереджено у переробній промисловості. Кількість промислових підприємств, які використовували передові технології у 2013р. збільшилась порівняно з 2011р. на 18,8%. Загалом у 2013р. організації та підприємства області використовували 64 передових технологій, з яких 96,9% використовувались у промисловості.

У 2013р. промисловими підприємствами області було використано у своїй діяльності 62 передові технології, з яких 8,1% були з терміном упровадження від 1 до 3 років, 4,8% – від 4 до 5 років, 46,8% – від 6 до 9 років, 40,3% – 10 і більше років.

Найбільша кількість передових технологій, які використовували промислові підприємства, була сконцентрована у виробництві меблів (21% від загальної кількості технологій, які використовувались у промисловості) текстильному виробництві, виробництві гумових і пластмасових виробів, виробництві машин і устаткування (по 16,1%), виробництві харчових продуктів (14,5%).

Всі передові технології, які використовувалися у виробництві одягу, хімічних речовин і хімічної продукції, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, виробництві меблів, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря були терміном впровадження у виробництво від 6 років і більше.

У виробництві харчових продуктів 77,8% передових технологій були з терміном упровадження 10 і більше років.

У виробництві машин і устаткування 10% технологій становили віком від 4 до 5 років, 40% – від 6 до 9 років, 50% – 10 і більше років.

Найбільше підприємства та організації області використовували такі передові технології, як окреме (що знаходиться окремо) устаткування (машини) (ЦК/КЦК) (42,2% від загальної кількості використаних передових технологій), локальна комп'ютерна мережа підприємства (20,3%).